

พระเพณีสงกรานต์ เป็นจาริตศีล เป็นทานด้วย
ทำอย่างไรจึงจะไม่ให้เป็นตณหานิสิตศีล ทิฏฐินิสิตศีล

ต้องพัฒนาปัญญาให้รู้ว่าจะเป็นศีลได้อย่างไร

ขณะที่ปฏิบัติต่อพ่อแม่

เป็นจาริตศีล

จะสำเร็จได้ต้องอาศัย ศรัทธาและความเพียร
ศรัทธา ใน ตถาคต โพธิสัตถา กัมมัสสกตาสัตถา
ศึกษาอย่างเดียวไม่พอ ฟังอย่างเดียวไม่พอต้องลงมือทำด้วย
ใช้ศรัทธาและความเพียรยังกุศลจิต ให้เกิดขึ้น

ศรัทธาในที่นั้นต้องหยั่งรากลึกสู่ปัญญา

ความเพียรในที่นั้นต้องเพียรระบาปอกุศลด้วย และเพียรในการ
ให้กระแสชีวิตนั้นปฏิบัติข้อปฏิบัติให้เต็มที่ให้มีบริบูรณ์

ให้องค์ความรู้เต็มบริบูรณ์ และปฏิบัติหน้าที่นั้นได้อย่าง
เรียบร้อยดีงาม เป็นไปเพื่อการขัดเกลา

ถ้าจะให้ศีลต้องให้ได้กุศลจิตเกิดขึ้นจริงๆ

ชาวพุทธทั่วไปเข้าใจว่าพรวาสรักษาแค่ศีล ๕ หรือ ศีล ๘ หรืออาชีวะภูมิภคศีล จริงๆแล้วรักษาศีลแค่ไหนไม่พอ ต้องฝึก อินทรีย์สังวรด้วย

ฝึกอินทรีย์สังวรให้
เกิดขึ้น

ดูเพื่อเสพไม่เป็นอินทรีย์สังวร ดูเพื่อศึกษาเป็นอินทรีย์สังวร
ฟังเพื่อเสพ ฟังเพื่อศึกษา
ดมเพื่อเสพ ดมเพื่อศึกษา
กินเพื่อเสพ กินเพื่อศึกษา
สัมผัสเพื่อเสพ สัมผัสเพื่อศึกษา
คิดนึกเพื่อเสพ คิดนึกเพื่อศึกษา

อาชีวปาริสุทธิศีล ของพระสงฆ์

พระศาสดาบัญญัติวินัยสิกขาบทที่เกี่ยวกับการเลี้ยงชีพและเว้นจากการเลี้ยงชีพที่อาศัยวัตถุอันไม่ชอบธรรมในการเลี้ยงชีพ เป็นอาชีวปาริสุทธิศีล

- ๑. ว่าด้วยการต้องอาบัติปาราชิก ในการอวดอุตริมนุสสธรรมที่ไม่มีในตน และไม่เคยมีในตน ว่าตนมีฌาน มีมรรค ผล ที่เป็นอุตริมนุสสธรรม โดยถือการเลี้ยงชีพ

สมัยก่อนอาหารหายาก มีภิกษุกลุ่มหนึ่งไปบอกโยมว่า ในหมู่เรามีภิกษุได้ฌานอยู่ มีพระอรียะอยู่ ทำให้โยมมาทำบุญกันมาก พระภิกษุอีกกลุ่มหนึ่งมักน้อยสันโดษจึงไม่มีโยมมาทำบุญเลย พระพุทธเจ้าจึงตำหนิและบัญญัติสิกขาบทข้อนี้ มีกัห้ามอวดเป็นอาบัติปาจิตติ ไม่มีกัห้ามอวดเป็นอาบัติปาราชิก

ห้าม โฆษณา แม้ลูกศิษย์ก็ห้าม โฆษณา ถ้าลูกศิษย์ไปประกาศ หากเฉยถือว่าสมรู้ร่วมคิดก็มีโทษด้วย ไม่เป็นอาชีวปาริสุทธิศีล
- ๒. ต้องอาบัติสังฆาติเสส ในการหาคู่ให้หญิงชายเพื่อแต่งงานกัน โดยถือการเลี้ยงชีพ
- ๓. ไม่กล่าวโดยตรง แต่พูดโดยอ้อมว่าเป็นพระอรหันต์ ถ้าทายกผู้ฟังเข้าใจคำนั้นก็ต้องอาบัติทันที
- ๔. บัญญัติอาบัติปาจิตติ ในการขออาหารที่ประณีตเพื่อตนเองมาฉัน ในขณะที่สบาย โดยถือเป็นการเลี้ยงชีพที่ผิด ยกเว้นญาติหรือโยมที่ปวารณา
- ๕. ขออาหารที่ประณีตแก่ภิกษุณี
- ๖. อาบัติทุกกฏ ขอข้าวแกงให้ตนเอง ในขณะที่สบายเป็นการเลี้ยงชีพที่ผิด

กุหลาบ

การหลอกลวง สร้างภาพให้อัจฉริยะ

ปัจจัยปฏิเสธกุหลาบ

การหลอกลวงเพื่อให้ได้ทรัพย์สินมา สร้างภาพให้ได้ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยา อาหาร ทำท่าที่várรับเพื่ออนุเคราะห์โยม

สามันตซ์ปนกุหลาบ

พูดถึงฉนวน มรรคผล ที่เป็นของ โกลัให้เป็นอัจฉริยะ พูดโดยอ้อมให้คนอื่นเข้าใจว่าหมายถึงตน

อิริยาบถสันรูปนกุหลาบ

การเปลี่ยนอิริยาบถหลายรูปแบบเพื่อให้เขาเข้าใจผิดว่าเป็นความอัจฉริยะ ให้เข้าใจผิดว่าเป็นอิริยาบถบุคคล

นักบวชต้องวางท่าที่ทางใจอย่างมาก ต้องพิจารณาวิจัยแยกแยะ ต้องเป็นอยู่ด้วยความรู้ความเข้าใจ ศึกษาเรื่องนี้ให้ดี ในการปฏิบัติตนฝึกตน ไม่เช่นนั้นจะถูกตีตราและทักท้วงอิงอาศัย มีอุปกิเลส ๑๖ เป็นฐานอยู่เบื้องหลัง แล้วระลึกศีลไม่ตื่นตื่น ซ้ำซ้อนตัวเองเหมือนผู้มีศีล สำคัญว่าตนเองเป็นผู้เคร่งครัดแต่จริงๆ เป็นตีตราและทักท้วง

อาชีพปาริสุทธศีล ของฆราวาส

- การแสวงหาทรัพย์โดยชอบธรรม ไม่ขมเหงเบียดเบียน
- การใช้ทรัพย์ การวางแผนเลี้ยงตนและผู้เกี่ยวข้องให้เป็นสุข
- เมื่อแผ่ใช้ทรัพย์ทำสิ่งที่ตั้งงามเป็นประโยชน์
- มีปัญญาที่จะทำให้เกิดอิสระในการใช้สอยทรัพย์

คำถาม ในทฎฐธัมมิกัตถประโยชน์ คำว่ามีความสุขจากการไม่เป็นหนี้ คำนี้หมายถึงหนี้ที่เป็นชั้น ๕ ด้วยหรือไม่ หรือกล่าวเฉพาะหนี้สิน

๒. อานัณยสูตร

ว่าด้วยสุขเกิดจากความไม่เป็นหนี้

[๖๒] ครั้งนั้นแล อนาถบิณฑิกคหบดีเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคถึงที่ประทับ ถวายอภิวาทแล้ว นั่ง ณ ที่สมควร พระผู้มีพระภาคจึงได้ตรัสกับอนาถบิณฑิกคหบดี ดังนี้ว่า

คหบดี สุข ๔ ประการนี้คฤหัสถ์ผู้บริโภคกาม^๒- พึงได้รับตามกาล ตามสมัย สุข ๔ ประการ อะไรบ้าง คือ

๑. อัตถิสุข (สุขเกิดจากความมีทรัพย์)
๒. โภคสุข (สุขเกิดจากการใช้จ่ายทรัพย์)
๓. อานัณยสุข^๓- (สุขเกิดจากความไม่เป็นหนี้)
๔. อนวัชชสุข (สุขเกิดจากความประพฤดีที่ไม่มีโทษ)

อตัถิสุข เป็นอย่างไร

คือ กุลบุตร ใน โลกนี้มี โภคทรัพย์ที่หามาได้ด้วย ความหมั่นเพียร เก็บรวบรวม ด้วยน้ำพักน้ำแรง อาบเหงื่อต่างน้ำ ประกอบด้วยธรรม ได้มาโดยธรรม เขาได้รับสุข โสมนัสว่า 'เรามี โภคทรัพย์ที่หามาได้ด้วย ความขยันหมั่นเพียร เก็บรวบรวม ด้วย น้ำพักน้ำแรง อาบเหงื่อต่างน้ำ ประกอบด้วยธรรม ได้มาโดยธรรม' นี้เรียกว่า อตัถิสุข

โภคสุข เป็นอย่างไร ทาน ศีล ภาวนาเกิดได้จากการไปใช้ทรัพย์

คือ กุลบุตร ใน โลกนี้ใช้สอย โภคทรัพย์และทำบุญด้วย โภคทรัพย์ที่หามาได้ด้วย ความหมั่นเพียร เก็บรวบรวม ด้วยน้ำพักน้ำแรง อาบเหงื่อต่างน้ำ ประกอบด้วยธรรม ได้มาโดยธรรม เขาได้รับสุข โสมนัสว่า 'เราใช้สอย โภคทรัพย์และทำบุญด้วย โภคทรัพย์ที่หามาได้ด้วย ความขยันหมั่นเพียร เก็บรวบรวม ด้วยน้ำพักน้ำแรง อาบเหงื่อต่างน้ำ ประกอบด้วยธรรม ได้มาโดยธรรม' นี้เรียกว่า โภคสุข

อานันยสุข เป็นอย่างไร

คือ กุลบุตร ใน โลกนี้ไม่เป็นหนี้ใคร ไม่ว่าจะน้อยหรือมากก็ตาม เขาได้รับสุข โสมนัสว่า 'เราไม่เป็นหนี้ใคร ไม่ว่าจะน้อยหรือมาก' นี้เรียกว่า อานันยสุข

อนวัชชสุข เป็นอย่างไร

คือ อริยสาวก ในธรรมวินัยนี้ประกอบด้วยกายกรรมที่ไม่มีโทษ วจีกรรมที่ไม่มีโทษ และมโนกรรมที่ไม่มีโทษ เขาได้รับสุข โสมนัสว่า 'เราประกอบด้วยกายกรรมที่ไม่มีโทษ วจีกรรมที่ไม่มีโทษ มโนกรรมที่ไม่มีโทษ' นี้เรียกว่า อนวัชชสุข

คหบดี คฤหัสถ์ผู้บริโภคมามังได้รับสุข ๔ ประการนี้แลตามกาล ตามสมัย
นรชนผู้จะต้องตาย
รู้สุขเกิดจากความไม่เป็นหนี้
ระลึกถึงสุขเกิดจากความมีทรัพย์
เสวยสุขเกิดจากการใช้จ่ายทรัพย์
ย่อมเห็นแจ้งด้วยปัญญา

อตัถิสุข

ความเพียรพยายามในการหาทรัพย์ เป็นสัมมาพยายามะ วิริยะสัมมาอาชีวะ
ขยัน ไม่ประมาท จลตาดจัดการ
ขยัน มีสติกำกับ มีปัญญาในการวิจัยแยกแยะ ในการทำกิจกรรมนั้นๆ เป็นกุศล
ขยันด้วยกุศลจิต เป็นของชอบธรรม ได้มาโดยธรรม
และสามารถตรองแวงเจตนาอกุศลที่เป็นเหตุแห่งการเลี้ยงชีพผิตนั้นได้ เป็น
วิริตีสัมมาอาชีวะ

ความเพียร + ปัญญา + สติ
สมาธิก็อยู่ด้วย ดำริชอบก็อยู่ด้วย
ศรัทธา สติ หิริ โอตตปปะ อิกเยอะมาก

โศกสุข

เวลาไปซื้อของก็เป็นทานกุศล ต่างฝ่ายต่างเอื้อกัน ระบบหมุนเวียนของเศรษฐกิจ

อาถรรพ์สุข

เวลาไปสัมพันธ์กับใคร ก็ได้เกื้อกูลเขา ตอบแทนเขา เมื่อพิจารณาดูกระแสชีวิตของตนเองแล้ว ไม่ติดหนี้ใครๆ เลยไม่ว่ามากหรือน้อย มีแต่ชวนชวายเป็นให้ สละ เกื้อกูลจริงๆ กรณีนี้เรียกว่าไม่มีหนี้ในสังสารวัฏเลย

บางคนต้องการรับอย่างเดียว ไม่คิดฝึกฝนเพียรพยายาม ในการสละและให้เลย

หรือภิกษุรับของบุคคลมา ไม่พิจารณา ไม่วิจัย ไม่แยกแยะ ไม่ฝึกตนให้ดำเนินตามศีล สมาธิ ปัญญา จึงต้องไปแบกหนี้ในสังสารวัฏคือขั้น ๕

ชราวาส รับจากพ่อแม่ปู่ตา ยายแล้วไม่ชวนชวาเย ประกอบสิ่งที่ดี แบบนี้เรียกว่า คนเป็นหนี้

อนวัชชสุข

การประพฤติกกรรมที่ไร้โทษ
กายกรรม วจกรรม มโนกรรมที่ไร้โทษ
เป็นความสุขที่ประณีตที่สุด ดีที่สุด

ผู้มีปัญญาดี เห็นชัดอยู่อย่างนี้ ย่อมรู้ส่วนทั้งสองว่า
สุขแม้ทั้ง ๓ นี้ มีค่าไม่ถึงเสี้ยวที่ ๑๖ แห่งสุขเกิดจากความประพฤติดันไม่มีโทษ

ประโยชน์ที่ควรถือเอาจากการได้ทรัพย์มา

๑. เลี้ยงตนเองให้มีความสุข เอาใจใส่ดูแลตนเอง เลี้ยงมารดา บิดา บุตร ภรรยา คนรับใช้ทั้งหลายให้เป็นสุข ให้เอิบอím
๒. ย่อมเลี้ยงดูมิตรสหายให้มีความสุข
๓. ป้องกัน โศกจากอันตรายทั้งหลาย ไฟ น้ำ โจร การถูกยึดทรัพย์ ทายาทที่ไม่ดี
๔. สงเคราะห์ญาติ ต้อนรับแขก จ่ายภาษีอากร ทำบุญอุทิศให้ผู้ล่วงลับ บำรุงเทวดา
๕. ประดิษฐานไว้ในทักษิณบุคคล อันมีผลสูงสุด อำนวยผลที่ดั่งม มีผลเป็นสุข เป็นไปเพื่อสวรรค์ เป็นไปเพื่อนิพพาน

ใช้ทรัพย์บำรุงให้ทานแก่บุคคล ผู้ที่เว้นจากมัวเมา ตั้งอยู่ในขันติ โสรัจจะ ผิดตนเองได้ ทำตนให้สงบ ทำตนให้หายร้อนจากกิเลส

ฉลาด ในการประดิษฐานทรัพย์นี้ ผังไว้ในพระพุทธศาสนา เพราะเราต้องการน้อมบูชาคุณของผู้สงบ มีพระพุทธเจ้าและหมู่ อริยสาวกเป็นต้น

ข้อสุดท้ายเป็นการฉลาด ในการใช้ทรัพย์ที่ดีที่สุด

คำถาม ลำดับความสำคัญของการให้ทาน

ถ้าในพระสงฆ์เรียงลำดับพระเถระลงไป จากลำดับ
สูงสุดลงไป
อยู่บ้านก็ให้พ่อแม่ก่อน ดูแลพ่อแม่ก่อน

คนที่มศีล ที่มีคุณธรรม ต้องดูแลคนเหล่านี้ก่อน
ตัวอย่างเช่นอนาถบิณฑิกเศรษฐี ดูแลพระพุทธเจ้าและ
สงฆ์ก่อน แล้วลำดับลงไป รวมทั้งของที่ดูแล ที่ให้ด้วย

เป็นการให้ทานที่เข้าใจ มีปัญญา
เป็นกาลทาน กาลศีลด้วย

ทฤษฎีนี้มีกัตถประโยชน์

๑. อุภูฐานสัมปทา ถึงพร้อมด้วยความหมั่นเพียร เลี้ยงชีพชอบด้วยการหมั่นประกอบการงาน เป็นผู้ขยันไม่เกียจคร้าน ในการทำงานนั้น ประกอบด้วยปัญญาเป็นเครื่องสอดส่อง อันเป็นอุบายให้งานนั้นทำได้สำเร็จ
๒. อารักขสัมปทา ถึงพร้อมด้วยการรักษา โภคทรัพย์ รักษาคุ้มครอง โภคทรัพย์เหล่านั้นไว้ได้พร้อมมูล ไม่ให้ถูกลักหรือทำลายไปโดยภัยต่างๆ ไม่ได้ทำด้วยความตระหนี่ ความเคียดความโกรธ จิตโปร่งโล่งเบาเป็นกุศล
๓. กัลยาณมิตตตา กุลบุตรนั้นอยู่อาศัยในคามนิคมใด สนทนสนมกับใคร สนทนากับใคร บุคคลนั้นต้องประกอบไปด้วยศรัทธา ศีล จาคะ ปัญญา นี่คือนคนมีศีล คบแล้วคุณธรรมทั้งหลาย มีศีล สมาธิ ปัญญาเจริญขึ้น
๔. สมชีวิตา อยู่อย่างพอเพียง รู้ทางเจริญและเสื่อมแห่งโภคทรัพย์ เลี้ยงชีพพอเหมาะ ไม่ใช่จ่ายสุรุ่ยสุร่าย ไม่ให้ฝืดเคือง ด้วยคิดว่ารายได้ของเราจักต้องเหนื่อรายจ่าย ฉลาดในเรื่องรายรับรายจ่าย ปิดทางไหลออกของทรัพย์ เปิดทางไหลเข้า

คำถาม พระโศธิสต์วให้ทานตามลำดับหรือไม่

พระโศธิสต์วให้ทานต่างจากคนทั่วไป
พระโศธิสต์วให้ไม่เหลือ แม้ใครก็แล้วแต่

อย่างพวกเรา โภคทรัพย์มีน้อยแต่ผู้ต้องการมีมาก
ทำอย่างไรทานที่ให้จึงจะมีผลมากมีอานิสงส์มาก
จึงต้องชาญฉลาดในการให้ด้วย

เมื่อเราให้เหมือนการลงทุน โดยเฉพาะการหวังผล
เพื่อพ้นกิเลสและกองทุกข์ เราจึงต้องพยายามให้
ทานของเราให้มีผลมาก มีอานิสงส์มากที่จะเกื้อกูลต่อ
ศีล สมาธิ ปัญญา

พระโศธิสต์ทั้งหลายท่านต้องนั่ง ในใจคนมากที่สุด
ต้องเกื้อกูลคนให้มาก ต้องเป็นเอกบุรุษที่ไม่มีใคร
เทียบได้

คำถาม นางวิสาขาบรรลุลหกรรมตั้งแต่อายุ ๗ ปี หลังจากเป็นพระโสดาบันแล้วนางปฏิบัติตนอย่างไร

บุคคลที่เป็นพระโสดาบันแล้วแปลว่าท่านเข้าถึงกระแสแห่งพระนิพพานแล้ว
ศีลของท่านบริบูรณ์แล้ว การเข้าถึงธรรมะ แม้ท่านไม่ต้องฟังใคร ท่านก็จะเจริญงอกงาม ในพระธรรมวินัยยิ่งขึ้นไป แล้วบรรลุลหกรรมรรค อรหัตตผลได้ด้วยตนเอง
ถึงแม้พระพุทธเจ้าจะอยู่หรือไม่อยู่ ท่านก็ได้เข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าตลอด เพราะท่านได้เข้าถึงกระแสแห่งพระนิพพานแล้ว

บุคลุชนเห็นเพียงพระรูปของพระพุทธเจ้า แต่ไม่เข้าถึง โลกุตตรธรรม ก็ชื่อว่ายังไม่เห็นพระพุทธเจ้า

เราเข้าถึง ศีล สมาธิ ปัญญา ชื่อว่าเราได้เห็นร่องรอยของพระพุทธเจ้าแล้ว วัน ไตวันหนึ่งที่สามารถไปประชุมใน โลกุตตระเราก็จะได้เห็นพระพุทธเจ้าเช่นกัน

นางวิสาขาแม้ปัจจุบันอยู่ในนิมมานรดี เธอก็ไม่เคยละเลยการเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าเลย เธอมีอันไม่ตกต่ำเป็นธรรมดา มีแต่พัฒนาให้สูงยิ่งขึ้นไป ในท้ายที่สุดเธอก็จะไปยังสุทธาวาสภูมิและนิพพานที่ชั้นอกนิษฐภูมิ

คำถาม ยูคนี่ไม่เหมือนยุคพุทธเจ้า ในยุคพุทธเจ้าคนได้ฟังธรรมจึงได้บรรลุง่าย แต่ตอนนี้บรรลุยากกว่า

ตอนนี้พระธรรมของพระพุทธเจ้ายังมีอยู่ ยังไม่เคยเสื่อมหายไปเลย
แม้แต่่น้อย
ศีลขันธ สมาธิขันธ ปัญญาขันธ วิมุตติขันธ วิมุตติญาณทัสสนะ
ไม่เคยเสื่อมไปเลยแม้แต่่น้อย ธรรมะที่เป็นองค์ของพระพุทธเจ้ายังไม่
นิพพานไปเลยแม้แต่่น้อย

พระศาสดาที่อยู่ในฐานะแห่งพระธรรมยังมีอยู่
พุทธเจ้าจะปรินิพพานหรือยังมีชีวิตอยู่ ถ้าศรัทธาเท่ากัน บุญเท่ากัน
อยู่ที่ว่าตัวเราจะทำได้หรือไม่

ยูคนี่ถ้าเราฝึกตนเองจริงๆเราก็บรรลุธรรมได้

อิทธิบาท
= เดินไปไม่หยุด

ฉันทะ ความรักแท้ในพระรัตนตรัย
วิริยะ ความเพียรพยายามที่จะเข้าถึงพระรัตนตรัย
จิตตะ จดจ่ออยู่กับพระรัตนตรัย
วิมังสา มีปัญญาตรวจสอบตราสอบสวนวิจัยแยกแยะจะเข้าถึง
พระรัตนตรัย

ตัดความสงสัยแล้ววิริยะมอิทธิบาท ๔

คำถาม คนที่ซื้อหุ้นของบริษัทยาม่าแมลงถือว่าบาปหรือผิดศีลหรือไม่

ก็เป็นกลุ่มมิจฉาวนิชชา การกระทำที่ไม่ชอบธรรม

ยาพิษ น้ำเมา สัตว์เป็น อาวุธ ค้ามนุษย์

ในตัวมันเองก็เป็นบาปอยู่แล้ว ไม่เป็นไปเพื่อการสร้างสรรค์
เลย ผลที่ตามมาคือ โรคเต็มไปหมด

ผู้รู้ทั้งหลายก็ไม่ควรไปถือหุ้น ในสิ่งเหล่านี้